

vezilo

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

Leto XX Številka:4
METLIKA, 22. oktobra 84

Izobraževanje ob delu

V TOZD Izobraževalni center je pokazalo izobraževanje ob delu vidne sadove, saj so se v srednji tehniški tekstilni šoli Beti Metlika do sedaj izšolale štiri generacije konfekcijskih in pletilskih tehnikov, to je približno osemdeset tehnikov. Do letos pa je bil organiziran tudi oddelek Višje tehniške šole Maribor, kjer so lahko uspešno dokončali študij slušatelji, ki so si pridobili naziv inženir tekstilne tehnologije.

V šolskem letu 1984/85 imamo veliko načrtov. V Izobraževalnem centru bomo na novo organizirali več oblik izobraževanja ob delu. Na interni razpis za oddelek Srednje tekstilne šole, in sicer za program konfekcijskega tehnika II. stopnja, smo prejeli veliko prijav. Oddelek bo organiziran na željo mladih delavcev, ki so uspešno končali različne programe poklicnega usposabljanja in predvsem različnih programov usmerjenega izobraževanja. Šolanje bo trajalo različno dolgo, glede na predhodno pridobljeno izobrazbo.

Če bo med zaposlenimi v TOZD dovolj zanimanja, bomo organizirali izobraževanje na Visoki tehniški šoli Mari-

bor, VTO Strojništvo — tekstil, VI. stopnja, za poklic inženir tekstilne tehnologije in inženir tekstilno konfekcijske tehnologije. Kdo ima pravico do vpisa, smo že sporočili splošnim kadrovskim oddelkom. Dislocirani oddelek bi odprli v Metliki le v primeru, če bi se prijavilo najmanj trideset slušateljev.

Zakon o usmerjenem izobraževanju dovoljuje, da imajo vsi, ki niso uspešno dokončali Poklicne šole, možnost, da to opravijo najpozneje do 1. januarja 1986. Verjetno bi bilo zaželeno tudi s strani delovne organizacije, da taki delavci dosežejo potrebno stopnjo in smer izobrazbe.

Vsako leto prihajajo prošnje in želje za pripravo šiviljskega tečaja, zato smo se odločili, da ga bomo organizirali tudi v letošnjem šolskem letu. V preteklih šolskih letih smo organizirali že začetne tečaje šivanja, zato bomo pripravili letos poleg zgoraj omenjenega še nadaljevalni tečaj.

V delovni organizaciji Beti se kaže stalna potreba po znanju tujih jezikov, predvsem nemščine in angleščine. Meseca novembra nameravamo nadaljevati s tem načinom izpopolnjevanja znanj, zato bosta stekla začetni in nadaljevalni tečaj nemškega in angleškega jezika.

O vsem bodo zainteresirani pravočasno obveščeni.

Marija Roglič

Inovatorski zaostanek

V Jugoslaviji je 830tisoč inženirjev in tehnikov ter 26 tisoč magistrstrov in doktorjev znanosti. Kljub temu na področju inovatorstva za svetom zaostajamo za desetkrat, po številu iznajdb na prebivalca pa kar za petdesetkrat. Obenem je v zveznem zavodu za patente nad deset milijonov iznajdb, za katere se malokdo zanima, čeprav bi jih lahko uporabljali skoraj brezplačno, pravi predsednik zveze izumiteljev in inovatorjev Jugoslavije Trpe Gruovski.

Inovacijsko gibanje je sicer že prodrla v veliko naših (posebej velikih) delovnih organizacij, vendar precej spontano in neorganizirano.

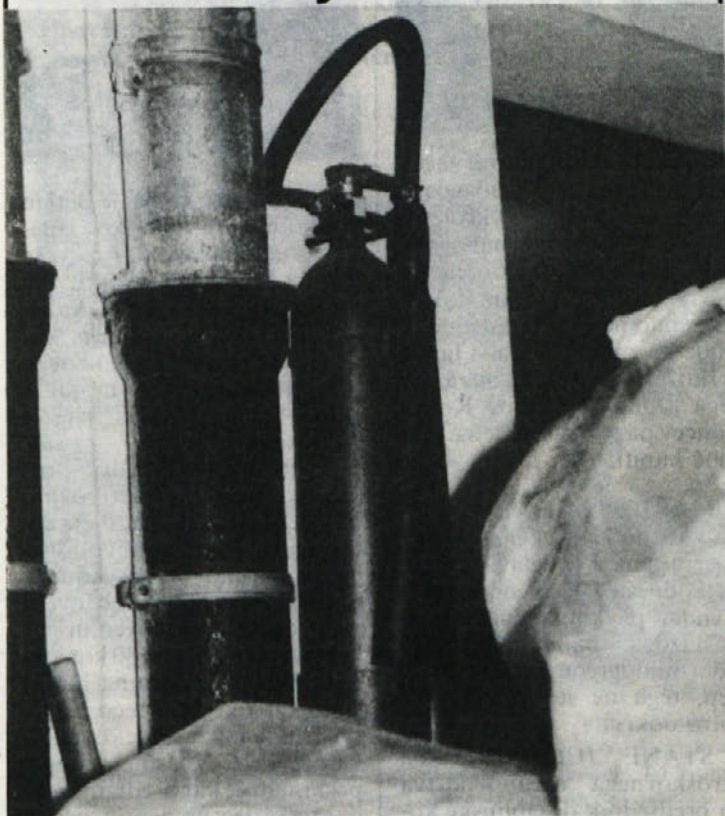
Po podatkih iz Slovenije, kjer gibanje izumiteljev že postaja množično, delovne organizacije, v katerih ni trajnih rešitev za razvoj in vrednotenje iznajditeljstva, z inovacijami večajo dohodek za dva odstotka.

Vendar pa vse to ni dovolj, pravi predsednik zveze izumiteljev Slovenije Jože Jan, kajti tudi v Sloveniji inovacijsko gibanje zajema samo 200 organizacij, medtem ko je na primer za polovico zaposlenih Japoncev inovatorstvo eden glavnih dodatnih virov dohodka. Zato imajo po dve iznajdbi na delavca na leto.

Ali je tako množičnost iznajditeljstva mogoče doseči tudi pri nas? V zvezi izumiteljev pravijo, da je. Pri tem opozarjajo predvsem na dejstvo, da imamo visokoizobraženih strokovnjakov toliko kot malokdo na svetu, pa tudi možnosti, ki se za inovacije odpirajo z zakonom o združenem delu. Razvoj proizvodnje ter inventivnosti zakon o združenem delu predvideva kot obveznosti vsakega kolektiva.

In kako je s to dejavnostjo v naših tozidih? Morebiti ne bi bilo slabo, ko bi za naše glasilo pripravili v skupnih službah izčrpno poročilo, kaj smo pravzaprav v boju proti inovatorskemu zaostanku naredili. Med nami je veliko delavcev, inovatorjev, pa zanje najbrž ne vemo. Kdo bo torej pripravil poročilo o inovatorjih? Prav bi bilo, ko bi vse, ki so kolikčak koristnega naredili, tudi predstavili.

Foto „žebliček“

MALOMARNOST — Gasilni aparat je fotografiran z daljave dveh metrov. Bliže se namreč ni dalo stopiti, ker je z vseh strani zametan z balami pletiva. Le kdo bi odgovarjal, če bi zaradi te malomarnosti nastala večja škoda? Aparat se nahaja v skladišču metraže. (Foto: B. M.)

PEVCI VABIJO

Metliški mešani pevski zbor Beti je pričel z vajami. Želja pevcev je, da bi se jim pridružilo čimveč mladih. Vaje imajo ob torkih v prostorih Srednje šole tekstilne usmeritve, prijave pa zbira Milena Pavlovič. Zbor vadi Ani Jankovič—Šober, ob koncu sezone pa jih čaka izlet na Dunaj. Kogar veseli zborovsko petje, naj se pridruži zboru.

V Beti krademo?

Pravijo, da priložnost dela tatu. V metliški Beti je takšnih priložnosti kar veliko. Po besedah delavcev sodeč, tistih, ki bi izrabili te priložnosti v svoj prid, pa je vse manj. Vzrok za to je v tem, da se delavci boje kazni, ki za kraje na delovnem mestu niso blage, predvsem pa gre za osveščeno ljudje in, ne nazadnje, tudi za to, da se ljudje zaradi kosa blaga ali oblačila, ki bi ga smuknili, nočejo izpostavljati ne javni kritiki ne sramoti. Sicer pa pogledimo, kaj menijo o krajah na delovnem mestu delavci:

MIRJANA VRBIN, vdevalka v pletilnici: »Tukaj, kjer delam jaz, ne bi mogel nihče ničesar odnesti. četudi bi hotel: delov od strojev nima za kaj uporabiti, sam stroj je prevelik, prav tako pa tudi izdelki, to je surovo pletivo, ni primerno za uporabo, pa še bale so prevelike.«

ANICA BRULC, pregledovalka surovega pletiva: »Če bi opazila sodelavko ali sodelavca, da hoče kaj odnesti iz tovarne, bi ga opozorila, da tega ne sme storiti, ker je pač družbena imovina. Če opozorila ne bi upošteval, bi na nepravilno ravnanje sodelavca

opozorila vodilnega. Sicer pa bi od nas lahko odnesel le bale, ki pa so za krajo prevelike.«

SLAVO BRKLE, pletilec: »Družbena lastnina je lastnina vseh nas, zato se ne sme krasti. Za takšno dejanje bi zahteval najvišjo kazen: delavcu vrniti delovno knjižico. Če pa bi zalotil koga, ki bi hotel kaj odnesti, bi najprej obvestil predpostavljene, če pa to ne bi pomagalo, pa vodilne.«

ANTON ŠTEFANIČ, delavec v suhi apreturi: »Če bi imel kdo namen odnesti manjšo stvar, bi ga opozoril, če pa bi šlo za kaj večjega, bi obvestil vodjo izmene. Sicer pa tistemu, ki ima namen krasti, deluje domišljija brez meja, zato mu ne zmanjka načinov, kako kaj odnesti. Če bi šlo za večjo krajo, danes ne bi smeli oklevati, ampak krivce takoj vreči iz službe. Sedaj ko je ponudba delovne sile večja kot povpraševanje po njej, bi se morali delavci tega dobro zavedati in še bolj skrbno opravljati svoje delo.«

IVAN BAHORIČ, mojster v krojilnici: »Če že kdo name-rava kaj odnesti, navadno dela tako, da ga nihče ne vidi. Če pa se že zve, je to navadno takrat, ko ga zaloti vratar. Sicer pa kaj večjega iz tozda Konfekcija ni moč odnesti. Menim namreč, da gotovih izdelkov iz tozda ne nosijo, saj spre-

Na delovnem mestu v telefonski centrali smo obiskali Jožeta Peršino. Takoj je povedal, da se nima časa pogovarjati. Lučke sem, lučke tja, brnenje centrale, zunanji in notranji klici, nezadovoljstvo ob zasedenih linijah, vse to je njegov vsakdan. Pa se ne pritožuje zaradi dela. »Le pri dnevnih svetlobi bi rad delal in več svežega zraka si želim.« pravi Jože. Prostor, ki meri dva krat tri metre in v katerem je še vsa telefonska instalacija, namreč nima niti dnevne svetlobe, niti pravega prezračevanja. Nasprotno, ob slabem vremenu se širijo prav neprijetne vonjave iz stranišča, ki je oddaljeno samo en meter od centrale.

»Glede poostregega reda in discipline mislim, da sem najbolj discipliniran delavec, saj me delo sila, da ne zapuščam delovnega mesta. Če si le malo pretegnem noge, že pol tovarne ve, da me ni, če pa kdo nabira gobe med delovnim časom, to nikomur ni mar. Mislim, da smo vsi enaki, kar se pravic in obveznosti tiče.«

mljamo proizvodnjo od začetka do konca in točno vemo, koliko kosov je bilo vkrojenih in koliko mora biti narejenih. Res pa je tudi, da so delavke vse bolj osveščene. V preteklosti je bilo nekaj kraj, sledile so hude kazni, danes pa si ljudje težko privoščijo, da bi zaradi tega izgubili službo. Konec koncev pa je vse te izdelke tudi moč kupiti.«

MARICA MIHALIČ, šivilja v tozdu Konfekcija: »Če bi katera izmed sodelavk hotela kaj odnesti, bi jo opozorila. Vendar pa kljub temu da so naši izdelki majhni in bi lahko kdo mimogrede kaj vtaknil v žep, tega ne stori. Krajo bi hitro odkrili.«

STANE JUDNIČ, vodja stroškovnega računovodstva in predsednik disciplinske komisije: »Včasih so več odnašali, sedaj pa je tega vse manj. Ne gre toliko za strah, ampak predvsem za osveščeno. Gle-

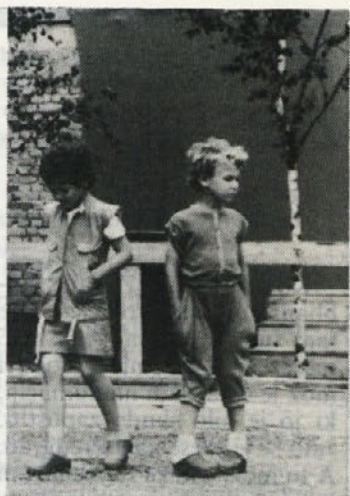
de na to, kako velika je Beti in koliko majhnih izdelkov izdelujemo, je kraj malo. Ljudje se pač nočejo izpostavljati. Ne javni kritiki, ne sramoti. V disciplinski komisiji je dela, kar se tiče kraj, malo. Vendar pa nam je težko, ko moramo zaradi tega izreči prenehanje delovnega razmerja.«

ZORICA VRTAČIČ, prodajalka v tovarniški trgovini: »Velikokrat se zgodi, da takoj opazimo kupca, ki hoče odnesti neplačano blago, končen rezultat pa se pokaže ob inventuri. Ob zadnji inventuri je bilo razparjenih kar 30 kopalok, v eni vrečki pa smo našli celo stare kapalke. Na srečo nam v tovarni znova sešijejo manjkajoče dele. Včasih so kupci pri krajah že kar predrzni, vendar pa se da v novi, prostornejši prodajalni vsaj nekoliko bolj nadzorovati kot v stari, utesnjeni.«

M. B.

Foto utrinki

Na Vinomeru smo pripravili tudi modno revijo. Manekeni so prikazovali Betine modele, največ simpatij pa sta bila deležna na naši sliki prisotna manekenčka.

Metliški mešani pevski zbor Beti še enkrat. Tokrat so pevke in pevci veliko bolj nasmejani. V krohot jih je spravil glavni direktor delovne organizacije Beti Miroslav Štimac z najkrajšim govorom, kar so jih imeli vsi poveljni direktorji. Na dnevu Beti, 30. junija na Vinomeru, je v pozdravnem govoru rekel približno tako: »Želim vam, da bi se imeli dobro.« Potem se je umaknil izpred mikrofona.

Metliški mešani pevski zbor Beti je nastopil na reviji obkolpskih pevskih zborov v Gribljah že četrtič. S slike je razvidno, da sodeluje zbor zadnje čase z metliškimi tamburaši, in to uspešno. To jesen je zbor že pričel z vajami. V svoje vrste si žele novih pevcev, še posebno mladih. Kdor ima veselje do petja, naj se jim le pridruži. Zbor vodi Ani Jankovič — Šober, vaje pa ima zbor v prostorih Srednje šole tekstilne usmeritve. (Vse foto: B. Matkovič)

Zvonec spet zvoni

V skromnih prostorih Srednje šole tekstilne usmeritve je spet živahno. 3. septembra se je namreč pričel pouk. Novih učencev je blizu devetdeset, vseh skupaj pa je skoraj sto devetdeset. Kakšnih večjih težav v začetku šolskega leta nismo imeli. Če so se že pojavile, smo jih sprotno reševali. Tako imajo učenci pouk kemije, biologije, fizike, obrambe in zaščite v Črnomlju, v Srednji šoli družboslovne in kovinarske usmeritve, kajti Zakon o usmerjenem izobraževanju zahteva za pouk te vrste kabinete, mi v Beti pa jih nimamo. Da bi jih v kratkem zgradili, tudi ne gre upati. Sicer pa je rešitev s Črnomljem dobra: oni imajo prostore, mi pa učence.

Hujše bo s poukom telesne vzgoje. Vsi vemo, da je pogorela telovadnica metliške osnovne šole, v kateri smo imeli pouk. No, dokler bo vreme lepo, se bodo učence »razgibavale« na igriščih ob Beti, ko bo zahladilo, pa bomo iskali rešitve pri osnovni šoli Podzemelj ali še kje drugje. Če sta volja in pripravljenost za delo, se dajo premagati včasih (na videz) nepremagljivi problemi.

Naj v tem kratkem zapisu povemo še to, da smo pridobili za poučevanje na naši šoli nove, ustrezne kadre tako za slovenski jezik kot za telesno vzgojo. Poleg njih veliko naših delavcev študira ob delu na visokih šolah in kot kaže, bodo nekateri med njimi v kratkem diplomirali. Tako se bo izobrazbena struktura precej popravila in spremeniti bomo morali svoje mnenje o tem, kako prevladuje na naši šoli neustrezen (po stopnji izobrazbe) kader. Na tem področju se torej zadeve premikajo na boljše.

Zadnje čase se veliko govori o tesnejšem povezovanju naše in črnomaljske srednje šole. Zamisel ni slaba, povezovanje pa obstaja že zdaj. Vsak čas bomo tudi podpisali samoupravni sporazum o zagotavljanju kadrovskih in prostorskih pogojev za nemoteno delo obeh vzgojno-izobraževalnih organizacij. Naj zapišemo samo to, da si poleg učilnic že »izposojamo« posamezne učitelje, tako da so oboji zaposleni, kot to zahtevajo različni zakoni in sporazumi. Če se bodo preko dela pokazale še druge možnosti za povezovanje, jih bomo izkoristili. Vseskozi pa bomo imeli pred očmi potrebe in zahteve združenega dela, ki zatrjuje, da je Srednja šola tekstilne usmeritve Metliki potrebna in koristna.

T. G.

Od lakote ali od žeje se ni na Vinomeru nihče valjal po tleh. Prej bi človek rekel, da od česa drugega. Da je bilo res temu tako, pogledjte: mesar in meso! (Vse foto: B. Matkovič)

Veliko sproščenega smeha in veliko navijanja je vzbudila disciplina, imenovana: vlečenje vrvi. Tule le dva posnetka za osvežitev spomina.

12 let zvestobe

Ko se je Ivanka Žagar v Ljubljani izučila za krojačico, se je tam tudi zaposlila. A le za 5 mesecev, kajti njen bodoči mož je ostal sam na domačiji, ki jo je bilo škoda zapustiti, zato se je preselila v Predgrad. A tu možnosti za zaposlitev ni bilo, da pa bi se vozila v Kočevje — o tem ni razmišljala, kajti pomagati je morala na 9 hektarov veliki kmetiji, pa možu pri obrti, a tudi otroci so bili majhni. Tako je tri leta ostala doma, vendar misli na zaposlitev ni opustila. Ko so 1. junija 1972 v Starem trgu odprli obrat metliškega Kometa, se je kot ena prvih delavk zaposlila v njem.

Delala je pri kontroli končnih izdelkov, ko pa so lani prešli na eno izmeno, je začela delati za strojem. »Z delom sem zadovoljna, saj mi ne dela preglavic. Glede norm: nekatere lahko dosegamo in presežemo, druge nekoliko težje, a zame ni nikjer problemov,« je zadovoljna Ivanka. Seveda pa prizna, da je zanjo velika obremenitev delo v službi in nato še doma. »Posebno težko je s kmetijskimi pridelki, ki jih moramo na njihovo dobro zavarovati in ograditi, lovci dajo celo električnega pastirja, a

vse skupaj bolj malo pomaga. Vendar nisem nikoli razmišljala o tem, da bi zapustila službo. Prav nasprotno: raje bi pustila kmetijo, saj mi daje zaposlitev socialno varnost in na koncu seveda še pokojnino,« razmišlja Žagarjeva.

Prav tako kot mnoge njene sodelavke pa tudi njo bodejo v oči slabe ceste. »Avtobusne zveze so sicer dobre, ceste pa, zlasti tista proti Kolpi, so tako slabe, da se me je včasih kar strah peljati. Nekatere ovinke bi morali razširiti, saj je posebno pozimi hudo, ko jim avtobus ni kos.«

M. B.

**OBVEZNO
PREBERITE**

Kaj vsebuje samoupravni sporazum o izhodiščih in nekaterih skupnih osnovah in kriterijah za razporejanje čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo tekstilne industrije Slovenije?

Družbeni dogovor o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo (70. člen Uradni list SRS št. 1/81), nas zavezuje, da s posebnim samoupravnim sporazumom (SS) v panogi tekstilne industrije Slovenije uredimo nekatere skupne osnove in kriterije za razporejanje čistega dohodka, delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Sindikat delavcev tekstilne industrije Slovenije — republiški odbor je zadolžil posebno strokovno komisijo, da v skladu z omenjenim družbenim dogovorom pripravi osnutek SS in ga pošlje v javno obravnavo v vse OZD tekstilne industrije.

Komisija je osnutek pripravila, javna obravnava pa je potekala do 31. 8. 1984. Na obravnavah osnutka SS smo sprejeli nekaj tehtnih pripomb, ki jih bo komisija upoštevala pri izdelavi čistopisa. Delavci bomo ponovno obravnavali predlog SS in ga do konca leta 1984 sprejeli.

Samoupravni sporazum bo vsklajen z najnovejšo zvezno in republiško zakonodajo in družbenimi usmeritvami. Vse OZD tekstilne industrije Slovenije bodo morale svoje samoupravne akte uskladiti s tem sporazumom v začetku leta 1985.

S samoupravnim sporazumom se zavezujemo, da bomo področje razporejanja čistega dohodka, delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, poenotili, in dosegli naslednje temeljne cilje:

1. razporedili ČD za OD in skupno porabo ter akumulacijo v odvisnosti od doseženega dohodka, upoštevaje kvalitetne dejavnike gospodarjenja, zlasti — produktivnost dela ter upravljanje in gospodarjenje z družbenimi sredstvi.
2. zagotovili za enak delovni prispevek in rezultate dela, enak osebni dohodek, upošte-

Dela dovolj

Med 49 zaposlenimi v starotrškem obratu Kometa delajo v režiji le štirje, med njimi Ivanka Štrbenc iz Močil, ki je vodja izmene. Ivanka je naredila 3-letno šiviljsko šolo, v Mariboru pa še enoletno modno modelarsko šolo. V Komet v Starem trgu je prišla septembra 1972, torej tri mesece po tem, ko je bil obrat odprt, že takrat pa se je zaposlila kot vodja izmene. Vesela je bila, da je tu dobila službo, saj za zaposlitev kje drugje ni bilo možnosti. Sicer pa pomaga tudi doma možu, kmetu, s katerim še najemata zemljo za obdelovanje, ki jo je v

tistih krajih lahko dobiti, saj bi sicer zaradi nekdanjega odseljavanja ljudi veliko površin ostalo neobdelanih.

Sicer pa skoraj vsaka delavka iz Kometovega obrata doma obdeluje še zemljo, zato še kar shajajo z osebni dohodki, ki znašajo okrog 15.000 dinarjev. Štrbencljeva pove, da so do lanske jeseni delali v dveh izmenah, zaradi stroškov prevoza, električne energije, režije so se odločili za eno izmeno, saj je bilo prostora za vse dovolj. Vendar pa je zadnje čase vse več prošenj za sprejem v njihov obrat, ker se ljudje vračajo v kraje, ki so jih še ne tako dolgo nazaj množično zapuščali. Tudi mladina ostaja.

»Prav naš in Uniorjev obrat sta zadržala ljudi v teh krajih. Opažamo, da so se v zadnjem času ljudje ustalili, pri nas je vse manjša fluktuacija. Dela pa imamo dovolj. Iz metliškega Kometa dobimo že ukrojeno blago, šivamo pa predvsem steznike, nedrčke in hlačke,« je zadovoljna Ivanka.

vaje dosežene poslovne rezultate posamezne OZD,

3. poenotili uporabo strokovnih podlag za izdelavo razvida del in nalog in ugotavljali zahtevnost del in nalog z ustreznimi metodami.

Da bi dosegli postavljene cilje, bomo udeleženci sporazuma skupno urejali zlasti:

— skupne osnove za razporejanje čistega dohodka, pomembne za delavce OZD pri uresničevanju razvojnih usmeritev tej dejavnosti,

— za dejavnost značilne kazalnike, še zlasti merila uspešnosti poslovanja za oceno primernosti razporejanja čistega dohodka za osebne dohodke in skupno porabo,

— skupna metodološka izhodišča za ugotavljanje zahtevnosti del in nalog,

— opredelitev tipičnih del in nalog ter določitev razmerij med njimi,

— skupna merila za ugotavljanje rezultatov dela in delitev osebnih dohodkov po opravljenem živem in minulemu delu ter rezultate ustvarjalnosti pri delu,

— skupne osnove in merila za presojo uspešnosti dela poslovnih organov in vseh delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,

— oblikovanje osnov in meril za izplačevanje nadomestil osebnih dohodkov, oblikovanje in porabo sredstev skupne porabe.

Sporazum določa osnove razporejanja ČD in minimalno akumulacijo, ki ne sme biti manjša od 1% povprečno uporabljenih poslovnih sredstev.

Tiste OZD, ki ne dosegajo minimalne akumulacije in izplačujejo OD izpod povprečja podskupine dejavnosti, morajo po zakonu začeti postopek za izboljšanje svojega gospodarjenja.

Za merilo uspešnosti poslovanja vse OZD—podpisnice, uporabljajo enotne kazalnike kot so:

1. Doseženi dohodek na delavca (dohodkovnost, število delavcev na osnovi vkalkuliranih ur),

2. Dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi.

3. Akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi (v %), (rentabilnost),

4. Celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi (ekonomičnost),

5. Amortizacija po predpisanih minimalnih stopnjah in nad njimi, sredstva za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela in rezerv v primerjavi s povprečno upo-

rabljenimi poslovnimi sredstvi (v %), (reproduktivnost),

6. Sredstva za OD in skupno porabo na delavca,

7. Bruto OD na delavca,

8. Prihodki od skupnega izvoza v celotnem prihodu (v %),

9. Produktivnost, ki je merjena s fizičnimi merami.

Mero produktivnosti določijo skupne dejavnosti za enoto dela, proizvoda ali storitve:

— predilnice — ure/100 kg preje bazne finosti,

— tkalnice — sekunde/km votka,

— plemenitilnice — ure/m²

— pletilnice — izdelavne minute/delavca

— konfekcija — izdelavne minute/delavec

— ostala tekstilna industrija — izdelavne minute/delavec

Fizično produktivnost prikazujemo v odnosu na vse zaposlene delavce udeležence sporazuma.

Pomembno je poudariti usmeritve za razporejanje ČD za OD in skupno porabo. Sredstva za OD morajo rasti nekoliko počasneje kot dohodek. Rast sredstev za razširitev materialne osnove dela mora biti enaka ali višja od rasti dohodka. Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo lahko rastejo enako kot dohodek, samo če rastejo sredstva za razširitev materialne osnove dela hitreje kot dohodek, ali če OZD ustvarja z izvozom večji % svojega celotnega prihodka od povprečja podskupine.

Tudi s tem sporazumom sprejemajo delavci načelo delitve OD po rezultatih dela posameznega delavca in delovne organizacije kot celote. Vrednotenje rezultatov dela glede na zahtevnost del in nalog mora upoštevati naslednje temeljne sestavine:

— usposobljenost za delo (šolska izobrazba, delovne izkušnje, funkcionalna znanja),

— odgovornost (programiranost dela in vpliv na poslovanje oziroma dohodek),

— psihofizične zahteve (fizični napor, psihofizični napor, osebne lastnosti in umski napor),

— delovni pogoji (možnost poškodb, ropot, umazanost, prah, dim, mokrota, vlaga, obremenitve zaradi dela z vodo, kislinami, lugi, vibracije, toplotno okolje, obremenitve vida).

Enako zahtevna dela in naloge se naj pri vseh podpisnicah ovrednotijo enako, v razmerju do najmanj sestavljene dela, oziroma do najbolj enostavnega dela.

SESTANEK KULTURNIKOV

Pred kratkim je bil prvi sestanek novoizvoljenega izvršnega odbora občinske Zveze kulturnih organizacij, ki mu predseduje Ivana Radovič, njen namestnik pa je Tone Bezenšek. Oba sta zaposlena na metliški osnovni šoli.

PONATIS »RAZMERIJ«

Mladinci so izdali posebno izdajo Razmerij, ki je obračunalo z zastrupitvijo reki Krupe in Lahinje. Zaradi velikega zanimanja je prišlo celo do ponatisa. Prva izdaja je bila razmnožena v štiristo izvodih. Ustvarjalcem — topel stisk roke.

Družbeni dogovor in ta sporazum se upirata uravnilovki in določata družbeno sprejemljiva razmerja glede na vrednotenje najbolj enostavnega in najbolj zahtevnega opraviljanja del in nalog. Navajam primer za konfekcijo: (Glej tabelo)

Udeleženci sporazuma lahko zaradi razlik v organiziranosti in pogojev dela navedena tipična dela in naloge vrednotijo tudi nižje, vendar tolerančno odstopanje naj ne bo nižje od $\pm 10\%$.

Določbe samoupravnih aktov v OZD o ugotavljanju

rezultatov dela morajo vsebovati merila, ki izražajo prispevek v živem delu, minulo delo in ustvarjalnost pri delu.

Tudi ta sporazum nima izdelanih meril vrednotenja minulega dela. Še vedno uporabljajo kot merilo delovno dobo. Organizacijam združenega dela pa dopušča, da v svojih samoupravnih aktih minulo delo posebej ovrednotijo po najbolj ustreznih metodah, skladno z določbami zakona o RRMD.

Samoupravni sporazum natančno opredeljuje sredstva sklada skupne porabe, višino in namen. Tudi sklad skupne porabe je odvisen od rezultatov poslovanja OZD. Novost je pri razdelitvi regresa za letni dopust. Sredstva za regres za letni dopust naj znašajo največ do 50% povprečnega OD na delavca v gospodarstvu v SR Slovenije. Razdeli se naj tako, da se 50% razpoložljivih sredstev izplača vsem delavcem enako. Ostalih 50% pa glede na zdravstvene, socialne in druge razmere delavca.

Nagrade ob delovnih jubilejih naj znašajo: za 10 let do 60%, za 20 let do 90% in za 30 let do 120% povprečnega OD na zaposlenega v gospodarstvu SRS v devet mesecev preteklega leta.

Ob koncu naj omenim, da samoupravni sporazum, ki ga obravnavamo, predstavlja kvalitativni korak naprej za uveljavitev nagrajevanja po rezultatih dela in rezultatih poslovanja OZD.

Tiste organizacije združene dela, ki so to vprašanje imele do sedaj dokaj dobro urejeno, bodo sedaj lažje uskladile samoupravne akte s tem samoupravnim sporazumom.

Jože Došen

TABELA

Strokovna kategorija	poklicna kategorija	Razmerja do najmanj zahtevnega dela: relativni odnos
I.	Enostavna pomožna dela	1,00
I.	Čiščenje in urejanje prostorov.	
	enostavna dela v konfekciji—proizvodnji	1,25
III.	Veliko serijsko šivanje perila—ozko specializirano delo v proizvodnji	1,28
III.	Nalaganje blaga po delovnih nalogih in barvnih niansah	1,34
IV.	Malo serijsko šivanje vzorcev tehnoloških postopkov	1,48
IV.	Krojenje blaga na tračnih žagah in stiskalnicah	1,73
IV.	Obračunavanje osebnih dohodkov	1,55
V.	Strokovno vodenje izmene oziroma oddelkov	2,22
V.	Kreiranje novih modelov	2,12
V.	Strokovno vodenje delovne skupine	1,96
VI.	Vodenje kadrovskih zadev	2,50
VI.	Vodenje finančnih poslov	3,12
VI.	Nadzor nad kreatorji in tehnologi	3,61
VII.	Samostojno vodenje določenega področja dela ali vodenja TOZD	4,12
VIII.	Vodenje delovne organizacije	4,80

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi moža ANTONA STAREŠINIČA se iskreno zahvaljujem bivšim sodelavcem iz skladišča in sodelavkam TOZD konfekcija za denarno pomoč, vence in cvetje ter za sočustvovanje z menoj.

Žalujoča žena Marija z otroki

ZAHVALA

Ob smrti brata JOŽETA ADLEŠIČA z Radovice se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz TOZD konfekcija za podarjeno cvetje, denarno pomoč in za spremstvo pri pogrebu.

Žalujoča sestra Marija Bajuk

ZAHVALA

Ob smrti drage žene Vide KLEPEC se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz TOZD konfekcija za denarno pomoč, za podarjeno cvetje ter za spremstvo pri pogrebu. Posebno se zahvaljujem govornici Pepci Vraničar za poslovilne besede.

Žalujoči mož Lojze s hčerkami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage sestre MARICE CERJANEC se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem za podarjeno cvetje in izraženo sožalje. Prav lepa hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči Ivan Bekelja z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame DRAGICE ŽUGELJ iz Drašič se najiskreneje zahvaljujem sodelavkam in OO sindikata DO Komet za podarjeni venec, izrečena sožalja ter za spremstvo na njeni zadnji poti.

Žalujoča hčerka Pavla Urh z Jožetom

ZAHVALA

Ob boleči izgubi očima NANDETA BUTALE iz Gradca se iskreno zahvaljujemo delavcem iz TOZD metraža za podarjeni venec in izrečena sožalja. Hvala vsem, ki ste nam stali ob strani v zares težkih trenutkih.

Žalujoča družina Govednik

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta STOJANA NIKOLOVSKEGA se iskreno zahvaljujem delovni organizaciji in tozd Konfekcija za izrečeno sožalje in denarno pomoč.

Žalujoča hčerka Dobrila Vuk z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta FRANJA BAŠE iz Bubnjarec se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz TOZD konfekcija za podarjeni venec ter za izrečena sožalja.

Žalujoča hčerka Ljubica Hrnjak

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame ROZE VUKŠINIČ se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam TOZD konfekcija Metlika za podarjeni venec, denarno pomoč in izraze sožalja.

Žalujoča hčerka Dragica Čulig z družino

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža FRANCA RADANOVIČA iz Slogonskega 23, se najtopleje zahvaljujem sodelavcem Beti tozd konfekcija Dobova za nesebično pomoč, za venec ter izrečene tolažilne besede v najtežjih trenutkih. Zahvaljujem se vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoča žena Olgica s sinčkom

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža ANTONA JURKASA iz Dobove 80 c, se najtopleje zahvaljujem sodelavcem Beti tozd konfekcija Dobova za izkazano pomoč, venec ter izrečene sožalne besede v najtežjih trenutkih. Zahvala vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoča žena Helena z otrokoma

ZAHVALA

Ob smrti moje sestre PEPCE GUSIČ iz Stojavnice se najlepše zahvaljujem sodelavkam za izrečeno sožalje in podarjeni venec.

Žalujoča sestra Nastav Marija

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega moža ANTONA ŠETINCA iz Mihalovca 20, se najtopleje zahvaljujem sodelavcem temeljne organizacije Beti Dobova za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, za venec ter tolažilne besede. Zahvaljujem se vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žena Albina s sinom

ZAHVALA

Ob prerani izgubi drage sestre MARICE PERŠIN se zahvaljujem delavcem iz TOZD konfekcija za izrečene sožalje ter denarno pomoč.

Dragica Grubačevič z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, tasta in starega očeta NIKOLE MATEŠIČA se zahvaljujemo OZSS in sodelavcem KOMETA za podarjene vence, izrečene besede sožalja in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Sin Franjo, snaha Ivanka in vnukinja Anica

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi mojega dragega očeta JOSIPA GALINCA se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD konfekcija Metlika za podarjeni venec, pomoč in izraze sožalja. Posebna zahvala gre sodelavkam, ki so mi v težkih trenutkih stale ob strani.

Žalujoča hčerka Zdenka Bede z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi očeta JOSIPA MIHALIČA iz Doljnega Bukovca se zahvaljujem sodelavcem iz TOZD metraža za podarjeni venec, izraze sožalij in za spremstvo na pogrebu.

Žalujoči sin Josip Mihalič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža STJEPANA ŠILJCA iz Lukšič 9 se iskreno zahvaljujem sodelavkam iz barvarne za denarno pomoč in za sočustvovanje z menoj.

Žalujoča žena

ZAHVALA

Ob boleči smrti očeta JOSIPA NOVOSELA iz Kamanja se iskreno zahvaljujemo delavcem iz TOZD metraža in pletilnica ter delavcem iz kodranke in volne za podarjeni venec, izrečeno sožalje in za spremstvo ob njegovi zadnji poti.

Žalujoči: hčerka Zdenka Nemanič z družino in sin Mijo

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in boleči izgubi našega dragega očeta SLAVOTA GREGLA iz Breznika, se zahvaljujemo osnovni organizaciji in sodelavcem DO KOMETA za podarjene vence, BETI, TOZD Žakanje, za podarjeni venec in denarno pomoč in BETI, TOZD Kodranka in volna, za podarjeno cvetje. Hvala vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje in pospremili očeta na njegovi zadnji poti.

Žalujoče hčerke Ljubica Novosel, DO Komet, Dragica Plevel, Beti, TOZD Žakanje,

Marica Ferenac, Beti, TOZD Žakanje, Cveta Smukovič, Beti, TOZD Kodranka in volna

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega očeta ALOJZA KOCJANA iz Kočevja pri Črnomlju, se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem DSSS in ostalim iz »Beti«, ki so se poklonili ob krsti, mu darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Prisrčna hvala vsem za izrečeno sožalje, in vsem, ki so bili z menoj v teh težkih dneh.

Žalujoča hčerka Pepca Brodarič z družino

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi drage mame KATARINE ŠTREKELJ se iskreno zahvaljujem sodelavcem za podarjene vence in izrečeno sožalje. Hvala vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoča hčerka Dragica

Foto „žeblički“

1. fotografija

Ko je to betonsko okno še stalo na svojem mestu, je bilo celo, potem pa je polomljeno ležalo najmanj pet tednov, ne da bi kogarkoli motilo. Nabavna cena okna je okoli 50.000,00 din.

2. fotografija

Nedaleč od okna je kot novoletna jelka drevesce okraшено s pisanimi trakovi, samo lampiončki še manjkajo.

3. fotografija

Dve šipi v izmeri 80 x 100 cm prislonjeni na tovarniški zid, delno zakriti z grmovjem, pričata, da ju je nekdo pripravil z namenom, da ju pod okriljem noči odnese. Najbrž v kako novogradnjo.

4. fotografija

Od konca šolskega leta 1983/84 je tale klopi samevala pred vhodom v našo šolo. No, saj je med počitnicami res ni nihče potreboval.

5. fotografija

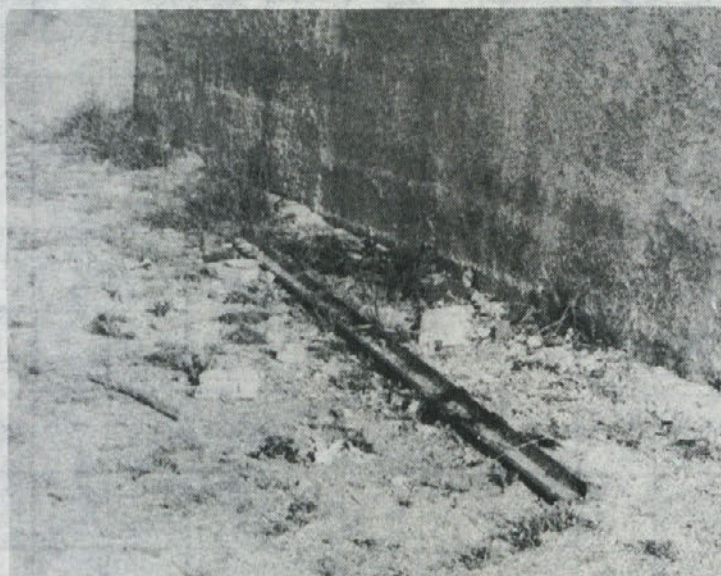
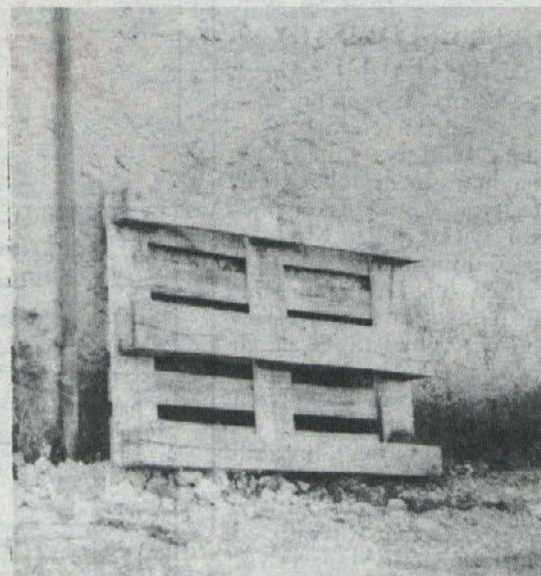
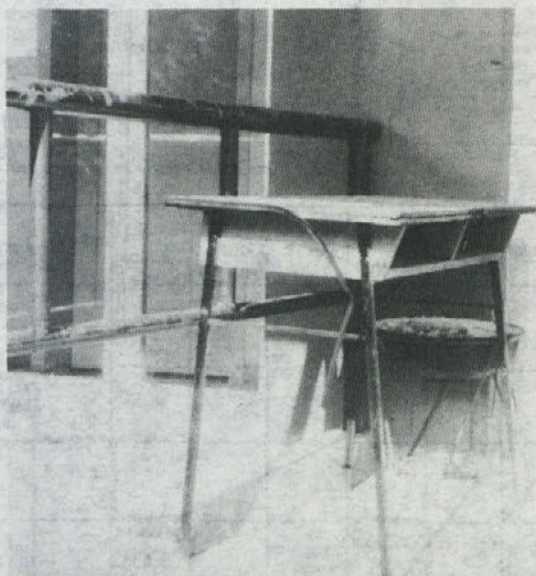
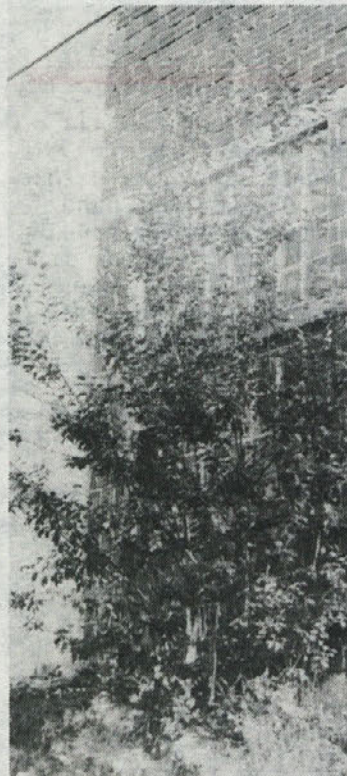
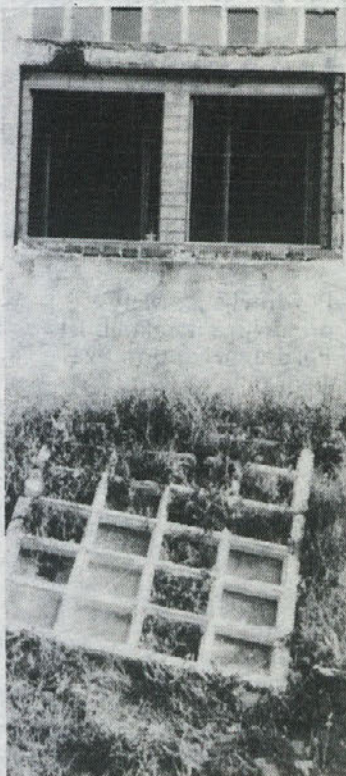
Tudi tale paleta je dlje časa samevala za barvarno. Kdo ve, mogoče je še zdaj tam, medtem, ko bi jo v kakem skladišču lahko koristno uporabili.

6. fotografija

Traverza, dolga približno 4 m. Mogoče pa je bila za udeleženca očiščevalne akcije pretežka? Kilogram odpadnega železa slabše kvalitete, plačajo na Dinosu po 6,50 din.

7. fotografija

Na srečo ob gledanju fotografije ne moremo zavohati smradu, ki se širi po tem prostoru. To ni smrad po kemikalijah, čeprav cev na zgornjem robu vodi naravnost iz barvarne, točneje iz prostora, kjer se nahaja suha apretura. Po tej cevi namreč prihaja seč, urin ali če hočete scalina, čeprav to spodaj ni »chlossmerle« ali javno (stranišče) scališče, ampak prostor, kjer se prešajo tekstilni odpadki.

Smehljaj

Kdor se hoče izogniti srčnemu napadu, se mora smehljati. To je ugotovila ekipa kalifornijskih zdravnikov po triletnih preiskavah srčnih bolnikov.

Že pred 25 leti je ekipa zdravnikov iz San Franciscu ugotovila, da sta dva tipa oseb. Tip A je živčen, žolčen in skoraj neznošen, tip B pa miren, preudaren, torej dolgočasen. Ljudje tipa A so posebno zanimivi za psihologe.

To so ljudje, ki poskušajo opravljati dve nalogi naen-

rat, sedijo na robu stola in segajo drugemu v besedo. Kalifornijski zdravniki so zdaj ugotovili, da večina njihovih pacientov — srčnih bolnikov — sodi v kategorijo A in da je stres poleg kajenja, zvišanega pritiska in sladkorne bolezni eden najnevarnejših faktorjev za srce.

Zdravniška ekipa je objavila knjigo, v kateri dajejo praktične nasvete osebam tipa A, da bi se izognile srčnim obolenjem.

Včasih morajo priznati, da nimajo prav, morajo znati izgubiti pri kartanju, tudi če imajo najboljše karte, in se nasmehnuti tistemu, ki jim je v avtobusu stopil na nogo, čeprav bi ga sicer najraje usekali.

FOLKLORISTI V ITALIJI

22. in 23. septembra je bila metliška folklorna skupina Ivan Navratil na 5. mednarodnem folklornem festivalu v italijanskem mestu Varese (blizu Milana), pred dobrim mesecem pa v Loreti (blizu Ancone). Mladi plesalci in tamburaši so poželi veliko aplavza in priznanj, za nastop v mestecu Varese so prejeli milijon italijanskih lir (100.000 dinarjev). Porabili jih bodo za plačilo prevoznih stroškov. Za uspehe skupine Ivan Navratil so najzaslužnejši: Stanko Križ, Janči Bračička in Matjaž Rus. Slednja sta zaposlena v Beti.

VEZILO, glasilo delovnih ljudi DO Beti in Kometa, ureja uredniški odbor: Toni Gašperič (glavni in odgovorni urednik), Slobodanka Videtič, Janez Žele, Desimir Milovanovič, Vida Šegina, Marija Jakljevič, Jože Gerkišič, Tone Omerzel, Ivica Rajgelj, Jožica Cigič, Zdenka Gerkič, Branko Herak, Milena Pavuna, Zvonka Gorenc, Sonja Zorc, Marjetka Žele, Milka Mavrin, Jože Novak, Vera Kostevec, Miodir Čikič, Ivan Brodarič in Irena Kostevec. Tehnični urednik: Janez Pezelj, **Vezi- lo** izhaja v nakladi 2300 izvodov, in sicer enkrat na mesec, grafična priprava in tisk DITC Novo mesto. Naslov izdajatelj: BETI, Tovarniška 2, Metlika.

beti belokranjska trikotarčna industrija metlika

Vrnitev

Domovina, kje si zdaj?
Zemlja očetova,
rodni moj kraj.
Vračam se k tebi nazaj.

Pozdravljena, Metlika,
prijateljica iz mladih let.
Pozdravljena, princeza
sredi polj.

Pozdravljena, dobra vila
sredi belih brez.
Vračam se k tebi
nazaj, čez Gorjance.

Od daleč vidim
lok zelene Kolpe.
Vračam se nazaj
v rodni kraj.

Vračam se nazaj,
kjer oče sta in mati
me vzgojila,
kjer korenine ima moj rod.

Od tu sem jaz doma,
od tu me pot v
tuji svet ponesla je.
A zdaj bom spet doma,

saj vračam se
v naročje tvoje,
Metlika moja —
rodni dom.

Materina žalost

Kot utrgan cvet,
nad grobom tvojim,
tvoja mati joče.
Solze polzijo ji
po licu grenke.
Tolažbe ni in sreča njena
v grobu zdaj počiva.

Zakaj?

Sklonjena glava,
polna misli o tebi,
srce te kliče,
usta so nema.

Vse je tiho,
le cvetje
na grobu — šušti.

Alenka Mežnaršič

	SLOV. AKAD. ZNANOSTI IN VEŠTINOSTI	PRITISK	ENOTA ZA ZRAČNI TLAK	ARABSKO: VRATA	PREDSTAVLJANJE	PODER (Z KENJE (MUGJE))	ORGANIZ. ZA OSVOBODITRSKE	PREDLOG	AMERIKA	KALJEV LIANID (HUD GIBP)	IVAN METRIČ	FINANČNI SVETOV. V BETI	GLAVNO MESTO TURČIJE
SEDAJ POGOSTO SLISANA BESEDA													
PORODNA DANJA V ŠPANIJI									KRAJ PRI LUBELJANI SPEV				
NEKANDI JUGOSL. NOGOMETNI								ERAKI ČRKI DANJEZ			NOGOMETNI KLUB RIMSKA 1		
TOVARNA V KROPI				GODI MAN DISEČA TROZA			ZDRAVILNA RASTLINA SESATI						
RECEPT		SLUŽI ZA PISANJE DRŽAVA V ŽUŽ. AMER.									ORANJE		
PREČIŠČE VALNICA											VALUTA PLURAL		
PRISTILNI POLIZDELKI							EVANKE KRAJEVNA SKUPNOST						SREČANO GA PR. SOLETU
KRAJ V SRBIJI									KRAJ V SRBIJI KOTREVO EP				
PREDSTAVNIKI REALIZMA									DOZE OMERZEL VPIŠI: ONZA			BELEGA IVAN REGENT	
GLAVNI ŠTEVNIK			IVAN JEREB MALIK				ILOVICA				NEKSTOV PLOD PRITRDILNICA		
PTIČ						NEKANDI BURHANSKI PREDSEDNIKI	GANDI MENKA TONOVNA LEŠTICA						
VERDIOVA OPERA					NEČIST ANTON LAZOMIČ							MANJESKA DRONKA IGRA	
ČEŠKO: DA				POZITIVNA ELEKTRODA ITALIJA							TURŠKI VELIKAŠ		
DEL DE-OBRA										REMIČNA PRVINA			

SESTAVLJ.: JOŽE NOVAK